Türkiye'nin en büyük ikinci 500 kuruluşu açıklandı

İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin ikinci en büyük 500 sanayi kuruluşu araştırmasının sonuçlarını açıkladı. İkinci 500 içinde 496 özel kuruluş ve dört de kamu kuruluşu yer alırken, 365 sanayi kuruluşu 2008 yılında da yerini korudu, 135 şirket ise listeye ilk kez girdi. İkinci 500 büyükte Anadolu'dan 291 firma var.

Temmuz ayında "Türkiye'nin En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu"nu açıklayan İstanbul Sanayi Odası (İSO), ağustos ayında da "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2008 Yılı Raporu"nu açıkladı. 2007'de 177'nci sırada bulunan Ulusoy Un San. ve Tic. A.Ş. 104 milyon 39 bin TL'lik net üretimden satışla birinci, Selçuk İplik San. ve Tic. A.Ş. 104 milyon 12 bin TL ile ikinci olurken, üçüncü sıradaki şirket adının açıklanmasını istemedi. Listede dördüncü sırayı 103 milyon 782 bin TL ile Norm Cıvata San. ve Tic. A.Ş., beşinci sırayı da 103 milyon 721 bin TL ile Setaş Kimya Sanayi A.Ş. aldı.

İkinci 500'de yer alan kuruluşların 119'u olan yüzde 23,8'i dokuma, giyim eşyası, deri ve ayakkabı sanayinde faaliyet gösteriyor. İstihdamın yüzde 38,7'si, yaratılan katma değerin yüzde 18,7'si ve ihracatın yüzde 29,4'ü bu sektörler tarafından gerçekleştirilmiş oldu.

İKİNCİ 500 RAKAMLARI İLE SANAYİNİN DURUMU

"Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2008 Yılı Raporu"na göre 2007 yılında birinci 500'de yer alan 37 kuruluşun 2008'de ikinci 500 kapsamına gerilediği, 98 kuruluşun ise 2007'deki 1000 kuruluşun dışında sıralamaya girdiği görülüyor. İkinci 500 içindeki 70 yabancı sermaye paylı kuruluş, toplam üretimden satışlardan yüzde 14,4, brüt katma değerden yüzde 18,7, dönem kâr ve zarar toplamından yüzde 10,3, ihracattan yüzde 15,6 ve çalışanlar sayısından da yüzde 13,3 pay almakta.

İkinci 500 büyük sanayi kuruluşunun Türkiye GSYİH'sı içindeki payı 2007 yılında yüzde 0,8 iken, 2008 yılında bu pay küçük de olsa artış göstererek yüzde 0,9'a yükseldi. Dolayısıyla 2008'de 1000 büyük sanayi kuruluşunun yarattığı üretici fiyatlarıyla brüt katma değerin Türkiye GSYİH'sı içindeki payı yüzde 9,3 oldu. Bu oran 2007 yılındaki yüzde 10,1 ile karşılaştırıldığında, 1000 büyük sanayi kuruluşunun Türkiye ekonomisi içindeki ağırlığının 2007'ye göre 0,8 puan azaldığı dikkat çekiyor. 2007'de yüzde 4,9 oranında artış gösteren toplam borçlar ise 2008'de yüzde 14,3 oranında arttı.

İkinci 500'de en olumsuz sonuçlar, birinci

Sonuçları değerlendiren TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve İSO Yönetim Kurulu Başkanı C. Tanıl Küçük, ekonomide 2008'den miras kalan olumsuzlukların 2009'da şiddetini artırarak devam ettirdiğini belirterek "Birinci ve ikinci 500 büyük çalışmalarımızın 2008'e tuttuğu ayna, 2009'un hiç olmazsa kalanını kazanç hanesine yazabilmek için yapılması gerekenlere yönelik bir uyarı olmalıdır" dedi.

EN BÜYÜK 10 FİRMA

2008	2007	Firma	Üretimden Satış (TL)
1	177	Ulusoy Un. San. ve Tic. A.Ş.	104.039.438
2	-	Selçuk İplik San. ve Tic. A.Ş.	104.012.123
3	-	İsmi Açıklanmadı	-
4	57	Norm Cıvata San. ve Tic. A.Ş.	103.782.307
5	86	Setaş Kimya San. A.Ş.	103.721.596
6	156	Kipaş Denim İşl. A.Ş.	103.647.756
7	220	Seval Kablo Aydınlatma San.	103.619.329
8	-	Serbak Metal Tic.	103.381.516
9	-	Atateks Tekstil San.	103.314.537
10	-	PİMAŞ Plastik İnşaat Malz.	103.147.032

İHRACATTA İLK 10

Firma	İhracaat (Bin $)
Opet Petrolcülük	93.062
Dedeman Madencilik	90.578
Arbel Bakliyat	85.310
Sabırlar Fındık	81.922
Roteks Tekstil	75.485
Ayka Tekstil	71.478
-	
Atom Kablo	68.953
Lear Trim Oto	67.887
Ermeksan Makine	62.867

EN ÇOK KÂR EDEN 5 FİRMA

Firma	Dönem Kârı (Vergi Öncesi TL)
Eti Elektrometalürji	40.926.135
Erikli Su ve Meşrubat	34.437.157
YİBİTAŞ İnşaat Malz.	30.529.218
Kars Çimento San.	27.613.376
AKB Tekstil San.	26.348.790

ZARAR EDEN 5 FİRMA

Firma	Zarar (Vergi Öncesi TL)
Türk Tuborg	-94.963.222
Tukaş Gıda San.	-82.045.744
Opet Petrolcülük	-50.492.607
SİFAŞ İplik Fab. A.Ş.	-46.955.661
Et ve Balık Kurumu	-40.192.331

500'de olduğu gibi kârlılık kategorisinde ortaya çıkıyor. İkinci 500'de 2007 yılında sabit fiyatlarla yüzde 29,4 artan vergi öncesi kârında, 2008 yılında yüzde 26,5 gibi önemli bir küçülme dikkat çekiyor.

İHRACAT ARTIŞININ GERİSİNDE

Rapor sonuçlarını değerlendiren TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve İSO Yönetim Kurulu Başkanı C. Tanıl Küçük, "Birinci 500'de olduğu gibi, ikinci 500'de de 2008 yılı, üretimden satışlarda, kârlılıkta ve mali yapıda 2001 sonrası dönemin en olumsuz yılı olarak karşımıza çıkmıştır ve ikinci 500 sonuçları, birinci 500'e kıyasla daha da olumsuz bir tablo ortaya koymuştur. 2008 yılı tüm sanayimiz için son derece zor geçmiştir. Ancak yüzde 40'ından fazlasını küçük ve orta ölçekli işletmelerin oluşturduğu ikinci 500 büyük sanayi kuruluşu çalışmamızın sonuçları, 2008 yılının bu gruptaki işletmeleri daha da çok zorladığına işaret etmektedir" diye konuştu.

İkinci 500'ün ihracat performansını değerlendiren Küçük, 2008 yılında Türkiye'nin genel ihracatının 23,1 arttığını, ikinci 500'ün ihracatının yüzde 16,1'lik bir artış gösterdiğini, birinci 500'de ise bu oranın yüzde 24,2 olduğunu hatırlatarak şu bilgileri verdi:

"İkinci 500'ün ihracatı hem genel ihracat artışının hem de birinci 500'ün oldukça altında kalmıştır. 2007 yılında ikinci 500 Türkiye ihracatının yüzde 7,2'sini gerçekleştirirken, 2008'de bu oran yüzde 6,8'e gerilemiştir. 2008 yılında ikinci 500'ün ihracatında dokuma, giyim eşyası, deri ve ayakkabı sektörü yüzde 29,4'lük pay ile ilk sırada yer almıştır. Metal eşya, makine-teçhizat ve mesleki aletler sanayi ihracatı ise yüzde 15,5'lik payla ikinci sıradadır. Yine 2007'de yüzde 11,7'lik payla üçüncü sırada yer alan gıda, içki, tütün sanayi, 2008'de yüzde 15'lik payla yerini korumuştur."

KAYNAK YAPISI BOZULDU

İkinci 500'e ilişkin mali kaynak yapısındaki gelişmeleri değerlendiren İSO Yönetim Kurulu Başkanı Küçük, "2008 yılında birinci 500'de olduğu gibi, ikinci 500 kapsamındaki sanayi kuruluşlarında da kaynak yapısı bozulmuş ve borçluluk oranları artmıştır. İkinci 500'deki özel kuruluşlarda toplam borçların aktif toplamı içindeki payı 2007'de yüzde 52,7 iken, 2008'de yüzde 55,8'e yükselmiştir. Bu oran son yılların en yüksek oranı olarak dikkat çekmektedir. Birinci 500 özellerde ise yüzde 47,9'dan yüzde 54,4'e yükselmiştir" diye konuştu.

Kaynak yapısındaki bozulmanın öz kaynak payında da gözlendiğini hatırlatan Küçük bu konuda şu değerlendirmeyi yaptı:

"İkinci 500 özellerde, 2007'den 2008'e öz kaynağın aktif içindeki payı, yüzde 47,3'ten yüzde 44,2'ye gerilemiştir. Birinci 500 özellerde ise yüzde 52,1'den yüzde 5,6'ya gerilemiştir. Kaynak yapısındaki bozulma ikinci 500'de birinci 500'e göre daha çarpıcı düzeylerdedir. Bozulma, özellikle kısa vadeli borçlardaki artıştan kaynaklanmıştır. Kısa vadeli borçların toplam borçlar içindeki ağırlığının artması, kuruluşların ödeme güçlerinin daha da zayıflamasına yol açacaktır."